

Nomen est omen: Futura Nomen est omen: Futura

A MOSONMAGYARÓVÁRI BAROKK MAGTÁR REVITALIZÁCIÓJA
THE REVITALIZATION OF THE BAROQUE-STYLE GRANARY IN MOSONMAGYARÓVÁR

Építészek / architects: **LENZSÉR PÉTER, GAUL CICELLE** Szöveg / text: **OKRUTAY MIKLÓS**
Fotók / photos: **FRANCISCS LÁSZLÓ, LENZSÉR PÉTER**

Egy gabonakereskedelemmel foglalkozó vállalat nevében a jövőre utalni kézenfekvő választás. Az északnyugati országrészben, így Mosonmagyaróváron is egykor működött, Futura néven ismert vállalkozás esetében ez azonban nem csupán a terményeikhez kapcsolható szellemes hangulattársítás maradt, a környéken élők számára köznyelvi értelmet nyerve a mai napig „futura”-ként említik magukat a magtárakat, malmokat is.

Kétségtelen tehát, hogy a mosoni városrész főútvonalán álló, a 18. század első feléből származó, pompás barokk magtár számára a névadás hordozta sorsszerűség előbb-utóbb be kellett, hogy teljesebben. A funkcióvesztés után megindult lassú romlását egy városi összefogás állította meg, a revitalizációhoz összeállított sikeres pályázat fő érdeme az új tartalom gondos meghatározása volt. Így már maga a programadás is elismerésre méltó, mivel merészen kikerüli a turisztikai fejlesztések sablonos lehetőségeit. A tartalmánál fogva leginkább a fővárosban működő Csodák Palotájához hasonlítható interaktív természettudományi központ építészeti formálása azonban már az építész dicséri.

Lenzsér Péter és munkatársainak legfőbb érdeme az épület eredeti szellemiségének megismeréséből és megértéséből fakad, az egykori tartalmak, a ház valamikori üzeneteinek továbbörökítése e nélkül csupán hiábavaló kísérlet maradt volna. Az új funkció követelte tércsoportok szépen találták meg helyüket. Annak érdekében, hogy a magtár belső terei megőrizhessék eredeti osztatlan voltukat, azok gyakorlati-

lag csak a kiállítótereket fogadják magukba. Szellemes, ahogy az épület adottságai visszahatnak a kiállítási program részleteire: az épület négy szintje a négy elem alapján osztályozza a természettudomány jelenségeit. A szintek egyben tartása – az eredeti térélmény megőrzésén túl – az új használatot is kiválóan szolgálja, egyik csodától a következőig csalogatja a látogatót.

Az egyes szintek viszonylag nyomott arányának fellazítására talált megoldás, a váratlan helyzetekben, ötletszerűnek tűnő módon történt földemáttörések alkalmazása másodlagos jelentéstartalommal bír, úgy könnyít a barokk szerkezet vaskosságán, hogy ezzel is annak erejét hangsúlyozza. Másfelől leolvasható műszaki szükségszerűségek is igazolják a kortárs építész beavatkozását. A faltestekbe beülő gerendák korhadt végeit el kellett távolítani, és a történeti szerkezetek megőrzése terén példaadó ez a megoldás. A korhadt részekről megszabadított gerendák egyik vége ismét a falra támaszkodik, míg másik végén az eredeti szerkezet geometriája által meghatározott – a tervezők által

protézisnek nevezett – acél kiegészítést kapott.

A szükségszerűen bekerülő új építészeti elemek installációként viselkednek. A kiállítótér szintjeit összekötő új lépcső vörös színével jól azonosítható additív elem, az azonos színezésnek köszönhetően egyúttal kapcsolódási pont az épületegyüttes új, kiegészítő tereinek részleteivel is. A padlásszintről aláereszkedő fénycsatornák fém kürtői pedig már szinte a kiállítás közvetlen részletének is tekinthető, futurisztikus hangulati elemekké válnak.

Az új funkció megkívánta kiegészítő terek nem a magtár épületét terhelik, hanem az épület mögött szervezett új tömegekbe kerültek. A helyszínrajzi szervezés a barokk világ vaskos szimmetriájához igazodik, a formavilágot pedig tartalmi asszociációk határozzák meg: a hagyományos gabonatarló épület mellé azok modern megfelelőit idéző, silószerű hengerek kerültek. A két henger egyike teljes tömegében beépített, benne a tudós világban elengedhetetlen, meredek lépcsőzésű auditóriumot és egy időszaki kiállítótérrel találunk. A másik toronyba

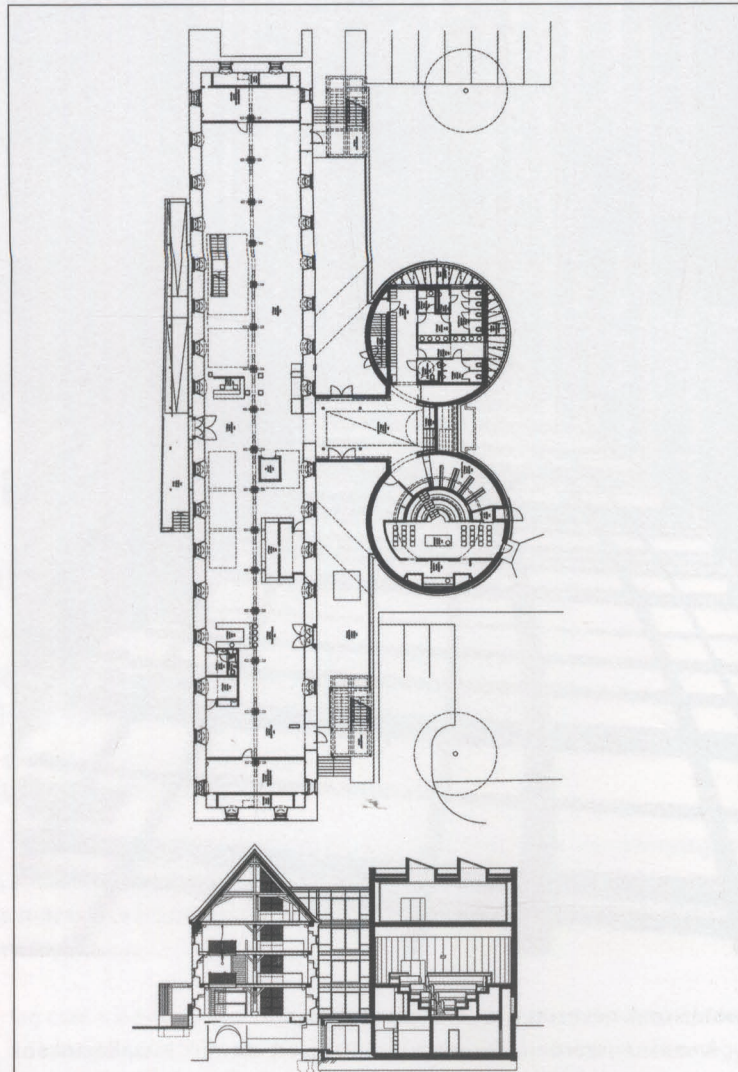
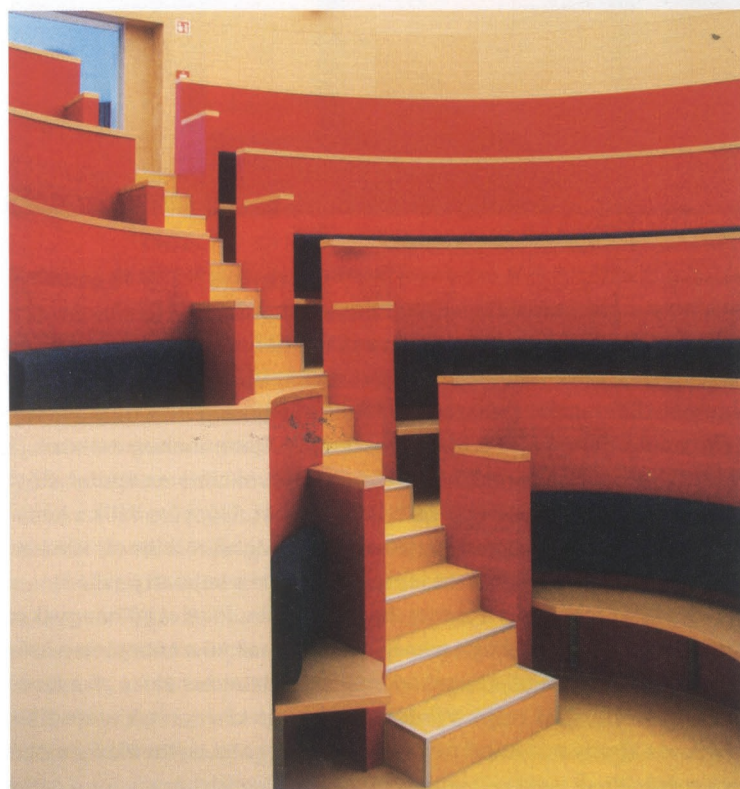

az adminisztráció és a vendégek komfortját szolgáló terek kerültek, itt a helyiségek szabályos négyzetes alaprajzúak, így a falsík a hengeres homlokzattól visszahúzott, és az átmeneti külső térben erkélyek képződnek a faléc-homlokzat mögött – a két silószerű torony látványa finoman differenciált, ami segíti a funkcionális azonosíthatóságukat.

A magtár feltárulása a főútvonal felől érintetlennek mutatkozik, a látvány az eredeti barokk kort idézi. Az új funkcióra az épület előtt húzódó bejárati építmény hívja fel a figyelmet. Előnyére válik a kényeszer: az akadálymentesítés követelményét kielégítő, másutt oly kínosan hosszú rámpa itt épp a kívánt léptékbe helyezi a bejárati pavilont.

A kiállítás részeként a magtárba különleges, levélvágó hangyákat telepítettek, remélve, hogy a boly aktivitásának köszönhetően a számukra biztosított, a teljes egykori magtárépületet behálózó zárt rendszert idővel belakják majd. Mindezt a látogatók kíváncsi tekintete előtt teszik, és ahogy a „futura” nevében is megjósolja, vélhetően hosszú évtizedek állnak majd rendelkezésükre.

Erected in the first half of the 18th century, the magnificent Baroque granary went into a slow decay after losing its original function. This tendency was stopped by an urban solidarity. The main component of the successful tender compiled for the revitalization had the chief merit of carefully defining the new contents. The architectural formation of the interactive science centre, however, praises the architect. Péter Lenzsér and his fellow architects chief merit results from the knowledge and understanding of the original spirituality of the building. To pass on of the inheritance of the former contents and the past messages of the house to posterity would have been a useless attempt without it.

Generál tervező / general design: Lenzsér és társa Építészeti és Mérnöki Kft.
 Építész tervezők / architects: Lenzsér Péter, Gaul Cicelle
 Építész munkatársak / fellow architects: Bajusz Csaba, Cselovszky Attila, Gáspár Judit, Lenzsér-Mezei Kata, Paál Zsófia, Ottucsák Gabriella
 Tartószerkezet / frame structure: Armuth Miklós – ARMAT Bt.
 Épületgépészet / technical installations: Kéry Tamás – Mechanik-Art Kft.
 Elektromos tervezés / electrical engineering: Benke Szilveszter – Benke Mérnökiroda
 Épületszerkezet / structure: Horváth Sándor, Szathmáry Csilla – Pataky és Horváth Kft.
 Kertészet / landscape: Nádai Brigitta, Payr Anna – Meander 2000 Bt.
 Akusztika / acoustics: Kotschy András – Kotschy Bt.
 Közmű / public utilities: Oláh Imre, Szabó József
 Építető / client: Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata
 Projekt menedzsment / project management: Movinnov Kft.
 Kivitelező / main contractor: West Hungaria Bau Kft., Óvár Építőipari Kft